שני דורות. שניס שפוסקין לאדם בשעת לידתו: **זכה מוסיפין לו.** והאי אמנא לשון תוספת הוא: **משלו הוסיפו לו.** אנא שמתחלה היו רוצים לפחות משניו: **הדע.** שמתחלה כשנולד נפסקו לו כל אותו תוספת: **שהרי נביא נתנבא.** בימי ירבעם שניס הרבה קודם הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו ובשעת חליו של חזקיה עדיין לא נולד מנשה שממנו יצא יאשיהו הוי אומר בשעת חליו גזרו לפחות משניו וכשזכה השלימו לו: **משנה שאינה צריכה.** דזיל קרי בי רב הוא עליה בחייה[6] שלא נאסרה אחותה אנא בחייה:

הדרן עלך החוליץ

רבן גמליאל אומר. סדר משנה זו שלא תטעה לשנס הגירסא שבספרים סדר יבס אחד וימה אחת תחלה מפרש דין גט וחליצה ויבמה אחר מאמר מאמר ואח"כ מפרש דין מאמר ויבמה וחליצה שאחר הגט ואח"כ דין מאמר וגט ויבמה שאחר החליצה ואח"כ דין מאמר וגט וחליצה שאחר הבימה וכן סדר יבס ג' ושתי יבמות: **אין גט אחר גט.** שתי יבמות לאדם אחד מתת אחד ונתן גט לזו וגט לזו אינו אסור בקרובות שניה דאי קמא אהני הא פקעה זיקה דתרוייהו והוי כמגרש נכרית ואי קמא לא אהני למידחי בתרא נמי לא אהני והלכך לאו גרושתו היא. וכן שני יבמין ליבמה אחת ונתן זה גט וזה גט האחרון אינו כלום ומותר בקרובותיה וטעמא כדפרישית: **ולא מאמר אחר מאמר.** בין ביבס אחד לשתי יבמות בין שני יבמים ליבמה אחת האחרון אין כלום לפסול את הראשונה עליו ואינה צריכה הימנו גט ולא ליאסר בקרובות השניה: **ולא בעילה אחר בעילה.** בא על זו וחזר ובא הוא או אחיו על צרתה ביאת זנות בעלמא הוא ואין אסור בקרובותיה: **יש גט אחר גט.** דקמא לא דחה לגמרי הלכך אכתי איכא פלגא זיקה דהא בעיא חליצה הלכך אהני בתרא והויא גרושתו ואסור בקרובותיה: **חליצה.** לאו אפלוגתא קאי אלא מלתא בתנאי נפשה היא ואיבס אחד ואיבמה אחת קאי והכי קאמר כילד דין יבס ויבמה והכי מפרש בגמ'[3]: **צריכה הימנו חליצה.** ואם רצה לכנוס לא יכנוס דכיון דהתחיל בגירושין קיימא עליה בלא יבמה: **צריכה הימנו גט.** דמקמא לא דחה לגמרי הלכך אכתי איכא פלגא זיקה דהא בעיא חליצה הלכך אהני בתרא והויא גרושתו ואסור בקרובותיה: **ולא בעילה אחר בעילה.** בעילה פסולה כגון ביאה שאחר הגט יש אחריה ביאה כי היכי דיש אחריה מאמר כמו שאפרש בגמ': **ולא חליצה אחר חליצה.** היינו אפילו אחר חליצה פסולה: **עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט צריכה חליצה.** היינו בנתן גט סתם אף לזיקתו אבל אם נתן גט למאמרו שריא אף ליבס דאמר בפ' ד' אחין (לעיל דף נב.) דהותרה אפי' היא דמאי דעבד שקליה: **עשה מאמר וחליץ צריכה הימנו גט.** הכא לא תני אין אחר חליצה כלום משום דאכתי צריכה גט למאמר שכבר ולא תני ליה אלא היכא דאחר חליצה אין צריך לעשות כלום: **חליץ ועשה מאמר בו'.** אומר ריב"ן לא הוה צריך למיתני כלל דכיון דתנא נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום אע"פ שהיא חליצה פסולה כ"ש דאחר חליצה כשירה אין אחריה כלום אלא כל הענייניס שונה:

הדרן עלך החוליץ

רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט ולא מאמר אחר מאמר ולא בעילה אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה וחכמים אומרים [1]יש גט אחר גט [2]ויש מאמר אחר מאמר [3]אבל לא אחר בעילה ולא אחר חליצה כלום [4]כיצד עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט צריכה הימנו חליצה עשה מאמר וחליצה צריכה הימנו גט עשה מאמר ובעל הרי זו כמצותה [5]נתן גט ועשה מאמר צריכה גט וחליצה נתן גט ובעל צריכה גט וחליצה נתן גט וחלץ [6]אין אחר חליצה כלום חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום אחת

אלו שני דורות זכה משלימין לו לא זכה פוחתין לו דברי ר' עקיבא וחכמים אומרים זכה מוסיפים לו לא זכה פוחתין לו אמרו לו לרבי עקיבא הרי הוא אומר והוספתי על ימיך חמש עשרה שנה אמר להם משלו הוסיפו לו תדע שהרי נביא עומד ומתנבא [1]הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו ועדיין לא נולד מנשה ורבנן מי כתיב מחזקיה לבית דוד כתיב אי מחזקיה נולד אי מאינש אחרינא: אשתו שמתה וכו' יבמתו שמתה וכו': אמר רב יוסף כאן שנה רבי משנה שאינה צריכה:

הדרן עלך החוליץ

רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט ולא מאמר אחר מאמר ולא בעילה אחר בעילה ולא חליצה אחר חליצה וחכמים אומרים [1]יש גט אחר גט [2]ויש מאמר אחר מאמר [3]אבל לא אחר בעילה ולא אחר חליצה כלום [4]כיצד עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט צריכה הימנו חליצה עשה מאמר וחליצה צריכה הימנו גט עשה מאמר ובעל הרי זו כמצותה [5]נתן גט ועשה מאמר צריכה גט וחליצה נתן גט ובעל צריכה גט וחליצה נתן גט וחלץ [6]אין אחר חליצה כלום חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום

מוסיפין לו. והא דאמר במועד קטן (דף כח. וסס) בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא מילתא פשיטא דזכות גדול מועיל כדאמר בשבת (דף קו: וסס) אין מזל לישראל ומיהו לא שכיח שישתנה המזל כדמוכח בתענית (דף כה.) גבי עובדא דר"א בן פדת: **משלו הוסיפו לו.** וקרי ליה תוספת לפי מה שנגזר לפחות ע"י עון והא דאמר בפ"ק דחגיגה (דף ד: וסס) גבי איתתא מגדלא נשיא כי חזינן צורבא מרבנן דמעבר אמיליה מוסיפין ליה אר"י דניחא אפילו לר"ע דאין זה תוספת כיון שנגזרו לשוס אדם:

תדע שהרי נביא עומד. וא"ת והלא אם לא התפלל חזקיהו על עצמו היה מת והיתה נבואה בטלה אלא ע"כ אין הנביא מתנבא אלא מה שראוי להיות אם לא היה חוטא א"כ היכי מוכח מכאן דמשלו הוסיפו לו אפי' לא הוסיפו לו משלו והיה כבר כל שנותיו שנגזרו לו מה שלא נתקיימה הנבואה לפי שחטא ואילו לא חטא ונשא אשה בשניס הראשונים היה מוליד ואר"י דשמא הדורות נגזרו להוולד באותו הזמן ובאותו הפרק שהם נולדים ובשני התוספת נגזר לו להוליד מנשה: **שנה** רבי משנה שאינה צריכה. פ"ה דזיל קרי בי רב הוא וקשה דבכמה מקומות שונה התנא מה שבפסוק בפירוש ועוד דגרשה ומתה מותר באחותה איצטריך למידק הא לא מתה אסירא דלא כתיב בהדיא ודרשינן לה בפ"ק (דף ח:) מעליה בחייה כל שבחייה אפילו נתגרשה אלא גרשה לר"י דיבמתו היא משנה שאין צריכה לכיון דתנא אשתו כ"ש יבמתו א):

הדרן עלך החוליץ

רבן גמליאל. אין מאמר אחר מאמר. אתי אפי' כרבנן דרבי עקיבא אע"ג דקידושין לדידהו תופסין בחייבי לאוין ותפסי קידושין אחר ביאה אתה הוא משום דהוו קדושין דאורייתא דע"י ביאה פקעה זיקה אבל הכא שהיא זקוקה לו אין לו לתפוס אלא מדרבנן ולא תקון רבנן שיהא מאמר אחר מאמר ולהכי לא קאמרינן בגמרא עלה זו דברי ר' עקיבא ולא כמו שפי' ריב"ן דר"ג כר"ע: **ולא בעילה אחר בעילה.** היינו אחר בעילה כשרה אבל אחר בעילה פסולה כגון ביאה שאחר הגט יש אחריה ביאה כי היכי דיש אחריה מאמר כמו שאפרש בגמ': **ולא חליצה אחר חליצה.** היינו אפילו אחר חליצה פסולה: **עשה מאמר ביבמתו ונתן לה גט צריכה חליצה.** היינו בנתן גט סתם אף לזיקתו אבל אם נתן גט למאמרו שריא אף ליבס דאמר בפ' ד' אחין (לעיל דף נב.) דהותרה אפי' היא דמאי דעבד שקליה: **עשה מאמר וחליץ צריכה הימנו גט.** הכא לא תני אין אחר חליצה כלום משום דאכתי צריכה גט למאמר שכבר ולא תני ליה אלא היכא דאחר חליצה אין צריך לעשות כלום: **חליץ ועשה מאמר בו'.** אומר ריב"ן לא הוה צריך למיתני כלל דכיון דתנא נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום אע"פ שהיא חליצה פסולה כ"ש דאחר חליצה כשירה אין אחריה כלום אלא כל הענייניס שונה:

עשה

דהוי ביאה פסולה משום גט קמא ולא קיימא לגמרי: **אין לאחר חליצה כלום.** ואע"ג דחליצה פסולה היא דאי הוה בעי לייבומי לא מצי ואפ"ה דחיא לגמרי ואין אחריה כלום דאי הדר ומקדש לה במאמר או בביאה לא בעינן גט וכדרבי עקיבא דאמר אין קידושין תופסין בחייבי לאוין והכי מפרש בגמ' דמתני' ר"ע היא: **חלץ ועשה בה מאמר.** או נתן גט אחר חליצה או בעל אחר חליצה אינו כלום כדתני בסיפא אין אחר חליצה כלום שאין מאמר ביאה כלום אבל אחר בעילה לא הוה צריך למיתני לאשמועינן דאין כלום דלמאי ליהני ליתסורי בקרובותיה הא מיתסר וקאי מחמת חליצה אלא איידי דבעי למיתני גט דאחר בעילה כדקתני או בעל ועשה מאמר ונתן גט לאשמועינן דאין לאחר ביאה כלום זיקת יבומים ובהאי גט סגי ליה בלא חליצה תנא נמי גט דאחר חליצה והכי מפרש בגמ' [גג:]: **או בעל ועשה מאמר.** או נתן גט אחר ביאה או חלץ אחר ביאה אין לאחר ביאה כלום זיקת יבמים דגט שנתן אחר ביאה מגרש לה כאשתו גמורה ולא בעיא חליצה ואם רצה להחזיר מחזירה וחליצה שעשה אחר ביאה אינה מועלת כלום דאין עליה זיקת יבמין. ומאמר דאחר ביאה לא הוה צריך למיתני דפשיטא לן דלא מהני דלמאי ליהני הא אפילו מאמר אחר מאמר ביבס אחד ויבמה אחת בתרא כמאן דליתיה דמי דמאי קעביד הא מיתסר וקאי בקרובותיה אלא איידי דתנא רישא חלץ ועשה מאמר דאיצטריך לאשמועינן כר' עקיבא דאין קידושין תופסין בחלוצתו תנא נמי בעל ועשה מאמר והכי מפרש בגמ' [שם]: **אין אחר חליצה כלום.** אריש קאי וכדפרישית לעיל. ואלישנא דסיפא דקתני או בעל ועשה מאמר או נתן גט וחלץ הוה שייך למיתני אין אחר ביאה כלום ובגמרא [שם] קא בעי ליה:

אחת

מסורת הש"ס

(6) [ויקרא יח], ג) [נקמן נב.], ג) [בבריס כה], ד) [שם], ה) [נקמן נב:], ו) [רש"ל],

תורה אור השלם

1. וַיִּקְרָא עַל הַמִּזְבֵּחַ בִּדְבַר יְיָ וַיֹּאמֶר מִזְּבֵחַ מִזְּבֵחַ כֹּה אָמַר יְיָ הִנֵּה בֵן נוֹלַד לְבֵית דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ וְזָבַח עָלֶיךָ אֶת כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת הַמַּקְטִרִים עָלֶיךָ וְעַצְמוֹת אָדָם יִשְׂרְפוּ עָלֶיךָ: מלכים א יג ב

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה נתן גט וכו' לשפקועי. ק"ב ע"ל דף נב ע"ב דיש לאו בגט ג"כ רק דהוא אסמכתא: (ג) ד"ה וחליצה וכו' לא מפטרא כשאר יבם שכונס את יבמתו:

מוסף רש"י

שייך לעמוד קודם. **ועל הסוטה.** דקינא לה ונסתרה, דהויא עליו בלאו דלא יוכל בעלה וגו' (קדושין סח.). **קב ונקי.** כלומר במקומות מועטין מוחזק במשנה, אבל נקי הוא, שהלכה כמותו בכל מקום (ערובין סב; וכעי"ז בכורות סג.) **לו:** לא לימד הרבה כשאר מחבריו אלא מה שאומר בכית המדרש נקי הוא שהלכה כמותו לעולם (גיטין סז.). **בהמצאר.** משמע שאינו מצוי בכל עת (לקמן קה.). **באספקלריא.** מחילה שמוצלת ביניהם לשניה, המאירה. כמראה זו שרואין בה, ויש שאינה מראיה להם כל כך ואין יכולין לראות ממש (סוכה מט:). **ויחיד אימת.** מצוי לו לכתיב בהמצאו (ר"ה יח.).

הדרן עלך החוליץ

תום' חד מקמאי

דלא בעי] שאר והכל מודים דקא' הכא אליבא דר' עקיבא דמתני' דבעי שאר קאמר ולדידיה אין הולד ממזר ואע"ג דכתיב לא תהיה לא מפרשינן מניה דלא תפסי בה קדושי' וללאו הוא דאתא. והכי איתא בפ' האשה [רבה] דתניא התם זו דר"ע דאמר אין קידושי' תופס' בחייבי לאוין אבל חכ"א אין ממזר מיבמה. ולימא אין ממזר מחייבי לאוין האי תנא דר"מ הוא דאמר מחייבי לאוין דשאר הוי ממזר מחייבי לאוין גרידי לא הוי ממזר [6]) ורבנן דאמרין אין קדושין תופס' איכא למימר דרב תנא הוא ופליג א"נ אמר [3]) לך רב הונא אנא דאמר ביבמה כה"ג דתנינן הרי את מקודשת לי ע"מ שיחלוץ לך יבמיך וכו' אינה מקודשת אלמא אין קדושין תופסין ביבמה שאילו היו קדושין תופסין ביבמה לא הוי דבר שלא ב"ל. וס"ל לרב דלא מתוקמה התם מתניתא כר"מ דהא לר"מ אדם מקנה דשלב"ל כדתניא קונם שאיני עושה לפיך א"צ להפר ר"מ אומר

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ה מהלכות יבום הלכה יד טוש"ע אה"ע סימן קנ סעיף ג:
ב ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
ג ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף יב:
ד ד מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעי' ב:
ה ה מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעיף ט וסעיף י:
ו ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף יד:

תוספות ישנים

לתרץ קושיא דלעיל דפריך לעיל לר' עקיבא למאי איצטריך היא תועבה וכו' וא"ע לעיל. והשתא נוכל לומר דשפיר איצטריך היא תועבה להיא גופה למימר דלא תפסי בה קדושי. דאי לא כתיב בגופה תועבה ה"א דתפסי בה קדושי ולא הוי הולד ממזר כמו בשוטה דטולהו ממזר קרא נפקי דכתיב להיות וכו' א"כ תפסי בהו קדושי דקרא דלהיות קאי נמי אממזיר גרושה עם שוטה וכו' [קמ"ל קרא דתועבה] כ"ע לראש": **א) ואע"ג** דגבי יבמה איכא למילק בחתותה אין בחתה לא כדלייקי' בפ"ב (דף יז:). ר' יוסף ז"ל היה הוה דיוקא דקסבר אין זיקה אבל בבא לאשתו צריכה שלא תדרוש כל שבחייה לדרשה אחרינא דהבעיא למדרשיה בפ"ק (דף ח ע"ב) ונשאת לאחר נמי איצטריך דלא תימא כי לא מתה נמי כיון שנשאת לאחר ממתה דמיא. מאחר דאסור להחזיר גרושתו משנשאת והוה אמינא דשרי בחתותה:

תוס' חד מקמאי

(המשך) יפר שמא תעדיף עליו יותר מן הראוי לו ולא ס"ל לרב התם אוקימתא דאוקמ' רבה בר רב הונא בריה דר"י באומר יקדשו ידים לעושיהם. ושמואל מספקא ליה וס"ל אין ממזר מיבמה ממזר ודאי אבל ספק ממזר הוי וכיון דקי"ל כשמואל יש ממזר ספק מיבמה והא דתניא הכל מודים בבא על הנדה ועל הסוטה ועל שומרת יבם שאין הולד ממזר. (בנדרים) [לצדדין] קתני בנדה אינו ממזר כלל אפי' בספק בשומרת יבם אינו ממזר ודאי אבל ממזר ספק הוי. ואסור בממזרת ואסור בישראלית. ואית דבעי מימר דאע"ג דס"ל לרב דאין קדושין תופסין מודה הוא דאין הולד ממזר ולא פליג אמתניתא. ושמואל נמי אע"ג דמספקא ליה אם קדושין תופסין בה אי לא מודה הוא דאין הולד ממזר [ואמנם] מאאי דאמר הכא דלאביי מספקא בשומרת יבם או כרב או כשמואל לא משמע הכי אלא משמע דהא בהא תליא אם אין קדושין תופסין בה הולד ממזר ואם קדושין תופסין בה הולד כשר:

---

6) ל"ל וכ"ג דאמר לקמן (ל"ב) אין קדושין תופסין ביבמה.
3) ל"ל אמר לך רב אנא דאמרי' כסף תנא דיבמה כסדה דתניין בקדושין (ס"ב).

עשה מאמר בזו ומאמר בזו צריכות ב' גיטין וחליצה. הכא שייך להקשות דיתן גט לאחת מהן למאמרו ומשתרי אידך ולעיל פי' (דף לב. ד"ה גט): **צריכות** ב' גיטין וחליצה. למ"ד חליצה פסולה לריכה לחזור הכא בעו ג' חלילות וקאי נמי לריכות אחלילה ונסמוך דקתני עשה מאמר ונתן גט לריכה גט וחליצה הא דלא קתני ולריכות חליצה לשון רבים אידי דקתני לריכה גט לשון יחיד נקט נמי גבי חליצה לשון יחיד: **מדרגט לא מהני חליצה נמי לא מהניא.** בשה דעלמא ליכא למיחש שמא יאמרו מדחליצה לא מהני גט נמי לא מהני דבשה לא שייך חליצה וקריאה ואין לומר דתיבעי יבמה גט וחליצה משום דלא יאמרו מדחליצה לחודה מהניא גט נמי מהני דבהא לא יטעו שיפטרוה בלא חליצה דבהדיא הלריך הכתוב חליצה אבל הכא חיישינן שיאמרו מה שהלריך הכתוב חליצה היינו מלבד הגט שהוא בכל הנשים ויאמרו מדגט לחודיה לא מהני חליצה נמי לא מהניא ואתי למיבעל אחר חליצה: **ואתי** למיבעל אחר **ביאה.** אבל השתא דמהני לא חיישינן שמא יאמרו כי היכי דמהני ביאה אחר גט ומאמר מהני נמי אחר ביאה וחליצה ואתי למיבעל אחר ביאה כמו אחר מאמר דאחר מאמר

נמי אסור למיבעל:

דמספקא

אחת יבמה אחת ליבם אחד ואחת שתי יבמות ליבם אחד [א]כיצד עשה מאמר בזו ומאמר בזו צריכות שני גיטין וחליצה [ב]מאמר בזו וגט לזו צריכה גט וחליצה [ג]מאמר בזו ובעל את זו צריכות ב' גיטין וחליצה [ד]מאמר בזו וחלץ לזו הראשונה צריכה גט [ה]גט לזו וגט לזו צריכות הימנו חליצה [ו]גט לזו ובעל את זו צריכה גט וחליצה [ז]גט לזו ומאמר בזו צריכה גט וחליצה [ח]גט לזו וחלץ לזו אין אחר חליצה כלום [ט]חלץ וחלץ או חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ובעל או בעל ועשה מאמר נתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום בין יבם אחד לשתי יבמות בין שני יבמין ליבמה אחת חלץ ועשה מאמר נתן גט ובעל או בעל ועשה מאמר ונתן גט וחלץ אין אחר חליצה כלום בין בתחלה בין באמצע בין בסוף [י]והבעילה בזמן שהיא בתחלה אין אחריה כלום באמצע ובסוף יש אחריה כלום [יא]רבי נחמיה אומר אחת בעילה ואחת חליצה בין בתחלה בין באמצע בין בסוף אין אחריה כלום: **גמ'** עד כאן לא פליגי אלא בגט אחר גט ומאמר אחר מאמר [יב]אבל גט אחד ביבמה [ומאמר אחד ביבמה] מהני מ"ט אמור רבנן גט ביבמה מהני משום דמהני בעלמא דאי אמרת לא מהני אמרי גט להוציאה וחליצה להוציאה ומדגט לא מהני חליצה נמי לא מהני ואתי למיבעל אחר חליצה ומאי טעמא [יג]אמור רבנן מאמר ביבמה מהני משום דמהני בעלמא דאי אמרת לא מהני אמרי מאמר לקנות וביאה לקנות ומדמאמר לא מהני ביאה נמי לא מהניא ואתי למיבעל אחר ביאה ומ"ט אמור רבנן [יד]ביאה פסולה יש אחריה כלום אמרי אי ביאה אחר הגט היא גזירה ביאה אחר הגט משום ביאה אחר חליצה ואי ביאה אחר מאמר היא גזירה ביאה אחר מאמר משום ביאה אחר ביאה ומ"ט אמור רבנן [טו]האי חליצה פסולה אין אחריה כלום אמרי מאי לגזור נגזור חליצה אחר הגט משום חליצה אחר חליצה כל כי הני תחלוץ ותיזיל ליגזור חליצה אחר מאמר משום חליצה אחר ביאה אטו חליצה אחר מאמר מי לא בעיא גט למאמרו חליצה אחר ביאה נמי בעיא גט לביאתו אמר רבא מ"ט **אין אחר חלילה כלום.** אריש קאי ואסיפא שייך למימר אין אחר ביאה כלום ובגמרא [נג.] קמיבעיא לה: **בין שני יבמין ליבמה אחת.** בכל הדין האמור למעלה ביבם ג' ובב' יבמות: **חלץ ועשה מאמר ונתן גט ובעל בו'.** איבם ג' ואיבמה אחת קמהדר. ואע"ג דתניא לעיל הדר תניא הכא משום סיפא דבעי לפלוגי בין ביאה לחלילה בין בתחלה בין באמצע בין בסוף אין אחריה כלום והבעילה בזמן שהיא בתחלה בו' ולאשמועינן פלוגתא דרבי נחמיה ורבנן: **בין בתחלה בין באמצע.** בין מאמר לגט כגון גט לזו וחלץ לזו וחזר ועשה בה מאמר או בבעלת הגט לא מהני מאמר ולא בעיא גט למאמרו: **בסוף.** אחר מאמר וגט חלץ אין אחריה כלום וחלילה גמורה היא ואי הדר עביד מאמר לא בעיא גט דחלילה גירושין גמורים היא וקמה בלאו גמור עליה ואע"ג דחלילה פסולה הואי: **הביאה באמצע.** כגון גט לזו ובעל לזו וחזר ועשה מאמר בשלישית אסור בקרובותיה: **ובסוף.** גט לזו ומאמר לזו וחזר ובא על האחת יש אחר ביאה זו זיקת יבמין וכי מפיק לה בעיא חלילה ולא סגי לה בגט: **אין אחריה כלום.** ונפקא בגט ובלא חלילה ואי הדר קדיש לאידך אחר ביאה לא מהני: **גמ' אבל גט אחד ביבמה או מאמר אחד ביבמה מהני.** גט ביבמה למיקס עליה בלא יבנה ושוב לא ייבם ומאמר ביבמה מהני לה להלריכה גט למאמרו אי בעי לאפוקה: **מ"ט אמור רבנן גט ביבמה מהני.** הא מדאורייתא חלילה הוא דמהני בה ומשום גט לא קרינא בה שלא בנה: **משום דבעלמא מהני.** בכל הנשים להתגרש ואי אמרת הכא לא מהני ואם רלה לכונסה אחר הגט יכנוס: **אמרי.** איכשי גט להוציא וחלילה נמי להוציא מדגט לא מהני ליה כו': **ומ"ט אמור רבנן מאמר ביבמה מהני.** לאסור חברתה עליו הא מן התורה קנין לא הוי ביבמה אלא בביאה: **משום דמהני בעלמא.** קידושי אשה קונים אותה: **ואתי למבעל אחר ביאה.** והוה ליה בונה שתי בתים דאיסורא דאורייתא: **ומ"ט אמור רבנן ביאה פסולה יש אחריה.** זיקת יבמין לעיל מאמר בזו ובעל לזו לריכות שני גיטין וחלילה ולא אמרינן תיסגי לבעלת ביאה בגט בלא חלילה ותיפטר אף חברתה בביאתה מן החלילה: **אי ביאה אחר הגט היא.** כגון גט לזו ובעל לזו דאמרינן לריכה גט וחלילה ולא סגי בגט לחודיה כשאר יבמה שכונסה: **גזירה ביאה אחר הגט משום ביאה אחר חלילה.** דאי אמרת תיסגי לה בגט אתי למימר מדקניא ביאה אחר הגט בביאה גרידתא אלמא מעליותא היא ואתי למיבעל לכתחלה אחר חלילה: **ואי ביאה אחר מאמר היא.** כגון מאמר לזו ובעל לזו להכי תנן לריכות (יא) שיש גט וחלילה דאי אמרת בגט סגי לה אמרי ביאה של זו אחר קנין של זו מעליותא היא ואתי למעבד ביאה אחר ביאה וקא פגע באיסור אשת אח: **חלילה פסולה.** שאחר גט או אחר מאמר: **אין אחריה כלום.** דאי הדר עביד מאמר או גט לשלישית לא מהני: **משום חלילה אחר חלילה.** דלא ליתי למיחלץ לשתי יבמות זו אחר זו או שני יבמין ליבמה אחת זה אחר זה: **כל כי הני תחלוץ ותיזיל.** כלומר מאי איכפת לן כל ימיה תחלוץ: **משום חלילה אחר ביאה.** דלא ליתי למימר יבמה כנוסה יולאת בחלילה בלא גט לא אתו למימר הכי דאטו חלילה אחר מאמר מי לא בעיא גט למאמרו. והא דאמרינן אין אחריה כלום בדבר העשוי אחריה קאמר דאי הדר עביד גט או מאמר או חלילה בחברתה לא מיתסר בקרובותיה:

מאי

עין משפט
נר מצוה

ז א ממי' פ"ב מהלכות יבום הלכה יד טוש"ע אה"ע סימן קנ סעיף ו:
ח ב ממי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף ז:
ט ג ממי' שם טוש"ע שם סעיף ח:
י ד ממי' שם טוש"ע שם סעיף ז:
יא ה ממי' שם הלכה טו טוש"ע שם סעיף ג וסעיף ה:
יב ו טוש"ע שם סעיף יא:
יג ז שם סעיף יא:
יד ח שם סעיף ט:
טו ט שם סעיף יג:
טז י ממי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעיף יד:
יז כ ממי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעי' ג:
יח ל ממי' שם הלכה ב טוש"ע שם סעי' ב:
יט מ נ ממי' שם הלכה ט טוש"ע שם סעיף יד:

תוספות ישנים

ומדגט לא מהני חלילה נמי לא מהניא. ואם תאמר והלא כמיבא בקרא בהדיא חלילה וי"ל שיאמרו דלריך חלילה עם גט דשאר נשים ולעולם ביבמה גט וחלילה אבל אין לומר דבאשה בעלמא נמי תועיל חלילה דאי חלילה לא מהניא יאמרו דגט נמי לא מהניא [ואם פשטה ידיה וקבלה קידושיה מאחר יאמרו דאינה לריכה גט משנין ואם דכתב בהדיא גט נאמר דהיינו עם חלילה כמו דאמרינן בחלילה שביבמה. וי"ל דדוקא ביבמה שייך שפיר גט וחלילה אבל בשאר נשים לא שייך קריאה כמו ביבמה ולא שייך בהו חלילה כלל ולא אתי למטעי שלא יועיל גט בשאר נשים:

מסורת הש"ס

(א) [לקמן נא: קיא.], ב) [דברים כה],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואי ביאה וכו' להכי תנן לריכות שני גיטין וחלילה:

(יא) [לקמן נא: קיא.], ב) [דברים כה],